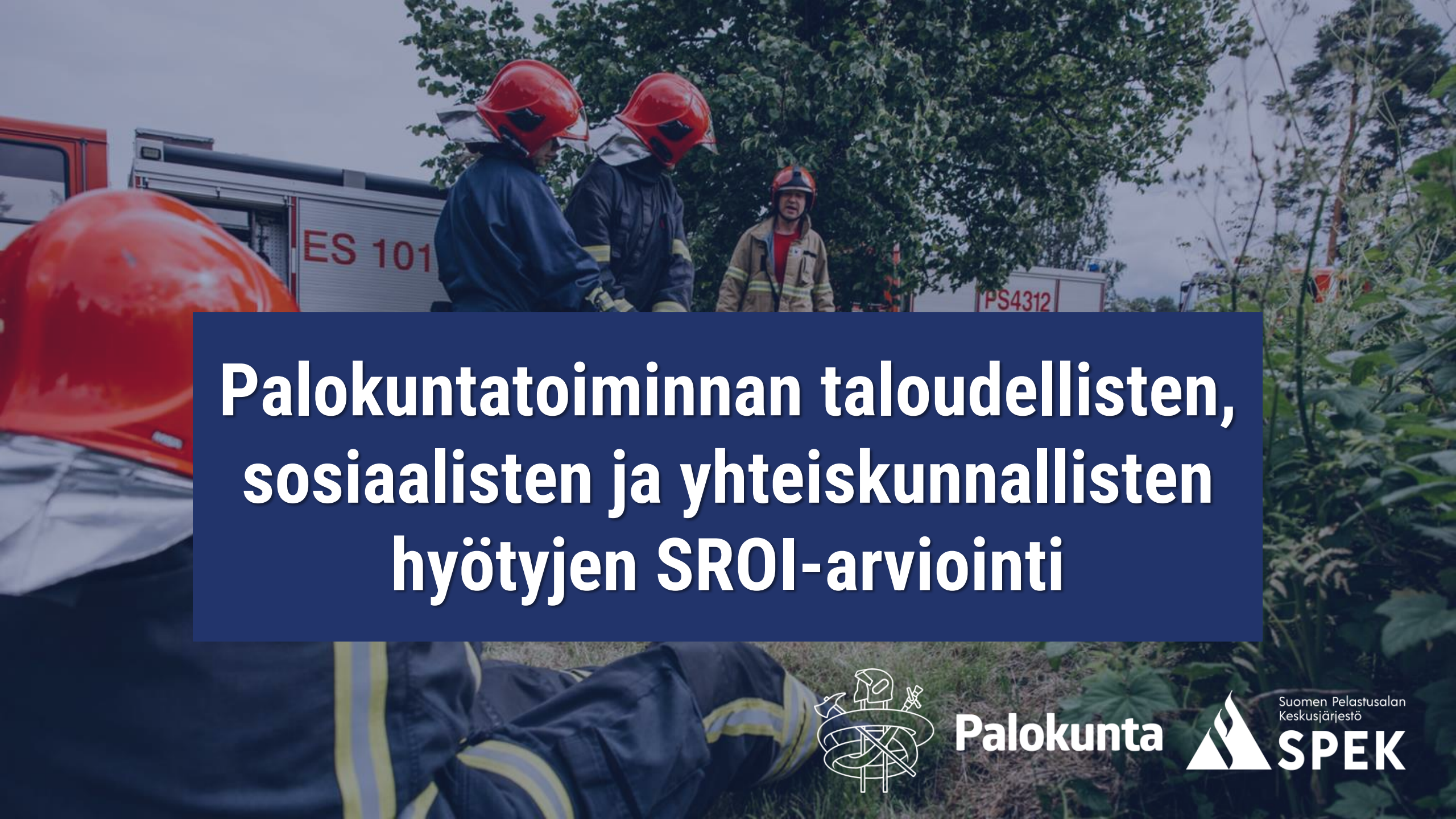

The background image shows three firefighters in full protective gear, including red helmets and dark jackets with reflective yellow stripes. They are standing in a grassy field with trees in the background. A fire truck is partially visible on the left, with the text 'ES 101' on its side. Another fire truck is visible on the right, with the text 'PS4312' on its side. A large, semi-transparent dark blue rectangle is overlaid on the center of the image, containing the title text in white.

Palokuntatoiminnan taloudellisten, sosiaalisten ja yhteiskunnallisten hyötyjen SROI-arviointi

Palokunta

Suomen Pelastusalan
Keskusjärjestö

SPEK

Niko Ara

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö
Palokuntien harrastustoiminnan kehittämispäällikkö

44 v.

Hämeenlinna

Perheeseen kuuluu vaimo ja kolme lasta

Padasjoen VPK

- Jäsenenä yli 20 vuotta
- Hallituksen PJ
- Ryhmänjohtaja
- Nuoriso-osaston johtaja
- Ystävyysspalokuntatoimintaa Saksalaisen Freiwilligen Feuerwehr Ohe kanssa

SSPL Päijät-Hämeen työvaliokunnan VPJ

Päijät-Hämeen Pelastuslaitoksen
kehittämisverkoston jäsen

Palokunta

32

Miikka Vuorinen ja Suvi Fried

Palokuntatoiminnan taloudellisten, sosiaalisten ja yhteiskunnallisten hyötyjen SROI-arviointi

spek.fi/vaikuttaminen/tutkimukset/julkaisut/

Mitä SROI tarkoittaa?

- SROI eli Social Return on Investment on menetelmä, jonka avulla arvioidaan rahamääräisesti organisaation tai projektin sosiaalisia, terveydellisiä ja ympäristöllisiä vaikutuksia. Metodi perustuu arviointitutkimuksen, sosiaalisen tilinpidon ja kustannus-hyöty-analyysin periaatteille. SROI soveltuu hyvin ns. ruohonjuuritasolle: pienten ja paikallisten järjestöjen ja yhteisöjen vaikuttavuuden analyysiin.

Arviointiprosessi

- Määrällisten aineistojen (Pronto, HAKA ja taloustiedot 2022)
- Kyselyt
- Haastattelut ja työpajat
 - Haastateltavat edustivat mm. seuraavia organisaatioita: Sisäministeriö, Hyvil Oy, vakuutusyhtiö, Teollisuuspalokuntien edustaja, SSPL, SPEK.
- Arviointiprosessin edetessä haastateltavat ja työpajojen osallistujat pääsivät kommentoimaan hanketta. Arviointiprosessiin osallistui yhteensä noin 550–600 erillistä henkilöä ja heistä pieni osa osallistui prosessiin useammin kuin yhden kerran
- Stressitestauksella tarkoitetaan tässä vaikutusketjuja ja alustavia arvioinnin tuloksia.
- Hankkeelle koottiin ohjausryhmä, johon kutsuttiin edustajat Suomen Sopimuspalkokuntien Liitosta, Suomen Palopäälystöliitosta, Pelastuslaitosten kumppanuusverkostosta ja sopimuspalkokuntien toimikunnasta. Ohjausryhmässä oli edustajat myös SPEKistä

Palokunnat toimivat viranomaisten tukena

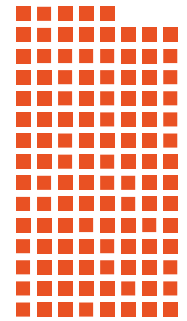
3 800

**Pelastustoimintaan
osallistuvat
päätoimiset**

3 400

**Pelastustoimintaan
osallistuvat osa-
aikaiset**

11 700

**Pelastustoimintaan
osallistuvat
vapaaehtoiset**

**4/5 pelastustoimintaan osallistuvasta on
sopimuspelastajia.**

Palokuntalaiset pelastavat yhden ihmishengen joka päivä

- Yhteiskunta hyötyy **vapaaehtoisten palokuntien** toiminnasta **1,25 miljardia euroa / vuosi**.
- Yhden palokunnan kulut vs. hyödyt yhteiskunnalle:

Lähde: SPEK tutkii 32 / Palokuntatoiminnan taloudellisten, sosiaalisten ja yhteiskunnallisten hyötyjen SROI-arviointi (2024)

SROI = Social Return of Investment

- **Yhteiskunta hyötyy vapaaehtoisten palokuntien toiminnasta 1,25 miljardia euroa joka vuosi.**
- Yhden vapaaehtoisen palokunnan osalta vuosikustannukset ovat selvityksen mukaan keskimäärin 146 000 euroa
- yhdestä palokunnasta saatava hyöty yhteiskunnalle on 1,7 miljoonaa
- Selvityksen perusteella jokaisen palokuntatoimintaan investoidun euron arvioidaan tuottavan taloudellista arvoa noin 11,74–14,49 euroa
- Vapaaehtoiset palokuntalaiset vastaavat vuosittain 360 ihmishengen pelastamisesta välittömästä hengenvaarasta

Pelastustoiminnan arvo

■ Taulukko 6. Palokuntalaisten henkilötyötunnit hälytystehtävissä ja arvon muodostuminen.

Hälytysosastolaiset tuottavat hälytystehtävissä olleessaan rahallista arvoa	Tehtävien lkm. (2022 – Pronto)	Sopimuspalo-kuntien tehtäviin käyttämät työtunnit (vain hälytys)	Kokonais-arvo (53,6 €/htt arvolla) €	Nolla-vaikutus %	Tarkastettu arvo €
Eläinpelastustehtävissä	2 365	3 326,96	178 000	15	121 000
Rakennus- ja liikenneväline-paloissa	15 605	18 064,02	968 000	15	823 000
Liikenneonnettomuuksissa	16 833	25 543,98	1 369 000	15	1 164 000
Ensivastetehtävissä	20 747	27 715,74	1 485 000	15	1 262 000
Maasto-, metsä ja muu tulipalo-tehtävissä	7 445	15 455,06	828 000	15	704 000
Avunantotehtävissä	8 066	11 949,41	640 000	15	544 000
Vahingontorjuntatehtävissä	15 773	23 508,15	1 260 000	15	1 071 000
Ihmisen pelastamistehtävät)	2 084	2 261,26	121 000	15	103 000
Automaattiset palohälytykset, ilmoitinlaitehälytykset, epäselvät	17 171	10 304,76	552 000	15	469 000

Pelastetut henget ja omaisuus

■ Taulukko 8. Välittömästi hengenvaarasta pelastetut ihmiset ja pelastetun omaisuuden arvo.

Vaikutusketju	Lkm	Huomioitu osuus (%)	Hinta / pelastettu henki (M€)*	Kokonaisarvo (M€)	Nolla-vaikutus (%)	Attrituutio (%)	Syrjäyttävä vaikutus (%)	Tarkastettu arvo (M€)
Välittömästi hengenvaarasta pelastetut (2022)	996	36	2,4	861	15	0	0	731,3
Pelastetun omaisuuden arvo (ka 2020–2022/ Pronto)		50 kirjatuista, 46*		736	15	20		500,4

* Palokuntien osuus pelastetusta omaisuudesta.

Hälytysmuonitus

■ Taulukko 7. Hälytysmuonitus ja arvon muodostuminen.

Vaikutusketju	Lkm > 4 t tehtävät	Huomioitu osuus (%)	Hinta (€/htt)*	Kokonais- arvo (M€)	Nolla- vaikutus (%)	Attri- buutio (%)	Syrjäyttävä vaikutus (%)	Tarkas- tettu arvo (€)
Hälytysmuonitus → Sopimus- pohjainen arvo tuottaa rahanar- voista hyötyä	2600	80	16,4	0,8	15	0	10	527 000

* Elintarviketyöntekijän palkka työnantajakuluineen.

Palokuntien ”passiivinen” vaikutus

■ Taulukko 10. Yhteisötason vaikutukset.

Vaikutusketju	Kohde-ryhmä	Yleisyys ja lukumäärä	Arvo	Kokonaisarvo (€)	Nolla-vaikutus (%)	Tarkastettu arvo (€)
Palokunnat paikallisissa tapahtumissa (n=3200) → enemmän osallistujia ja ostoja	Tapahtumien osallistujat	Keskimäärin osallistujista 20 % ei osallistuisi ilman palokuntaa	Keskimääräinen ostojen määrä/hlö = 5 €, josta katetta n. 3,25 €	208 000	15	177 000
Palokuntalaisten arkinen auttamisvalmius → vähemmän hälytyksiä, nopea apu	Kansalaiset	0,029 % todennäköisyys, että palokuntalainen on paikalla, kun A- tai B-kiireellisyysluokan hälytys	20 % ensihoitoyksikön ja sairaalahoitovuorokauden kustannuksista säästetään EA:n vuoksi, n. 300 €	490 000	15	425 000

Nuorisotoiminnan osuus

■ Taulukko 9. Nuorisotoiminnan arvon muodostuminen.

Vaikutusketju	Kohde-ryhmän suuruus	Yleisyys (%)	Lukumäärä (hlö:ä)	Kokonais-arvo (M€/v)	Nolla-vaikutus (%)	Tarkastettu arvo (M€)
Nuori saa harrastuksensa myötä helpommin kesätöitä → Nuori saa tuloja 1,5 kk ajalta	3187 15–17 v. (arvio)	15	478	1,3	15	1,1
Merkittävässä syrjäytymisvaarassa olevat nuoret saavat toiminnasta tukea koulunkäyntiinsä ja syrjäytymiskehitys ennaltaehkäistään	6374 palokunta- nuorta	2,4	152	1,3	15	1,1

Vaikutusten kasautumisen kohdalla kasautuminen muodostuu ennen kaikkea syrjäytymiskierteestä aiheutuvista kustannuksista. Ajatus perustuu sille, että osa syrjäytyneistä nuorista voisi syrjäytyessään aiheuttaa yhteiskunnallisia kustannuksia esimerkiksi ajautuessaan ongelmallisen päihteiden käytön pariin, pienrikollisuuteen tai päätyä tarvitsemaan runsaasti julkisia palveluita.

Turvallisuusviestintä

	Ennaltaehkäistyt rakennuspalot ja palovaarojen lkm. min-max (arvio)
Harrastustoiminta	1,1-2,7
Sopimus- ja hälytyspohjainen toiminta	20,9-53,3
Tuki- ja naistoiminta	0,6-1,5
Kaikki yhteensä	22,5-57,5

- Palokuntalaisten tekemän turvallisuusviestinnän avulla ehkäistään kriittisen arvion mukaan 3 sellaista asuntopaloa vuodessa, jotka olisivat johtaneet täysin tuhoutuneeseen asuntoon.
 - Tuholta säästyneiden asuntojen arvo on noin 0,5 miljoonaa euroa. Muita tulipaloja ja palovaaroja ehkäistään vuosittain 22–58
- Palokuntalaisten itsenäisesti tekemän turvallisuustyön tavoitavuutta ja vaikuttavuutta voi pitää merkittävänä tuloksena.
 - Arvioiden mukaan hälytysosastolaiset vaikuttavat vuodessa 10 kiinteistön paloturvallisuuteen, keskimääräiset palokuntalaiset viiden ja palokuntanuoret kahden asunnon.
 - Itsenäisen turvallisuustyön kautta kaikki palokuntalaiset edistävät vuosittain yhteensä noin 300 000 asunnon paloturvallisuutta, siinä missä ohjatun paloturvallisuustyön kautta (Pronto) puhtaasti heidän tavoittamiensa henkilöiden määräksi on arvioitu 68 800 henkeä.
 - Kustannusten arvioinnissa on arvotettu vain täysin tuhoutuneet asunnot (á 158 000 €), joiden tuhoutuminen on vältetty. Palovaaroja ja rakennuspaloja ei ole arvotettu mm. päällekkäisyyden välttämiseksi pelastetun omaisuuden kohdalla.

Esimerkkilaskelmat: Case 1 VPK

Vaikutusketju	Luokka	Kohde-ryhmä	Seurauksen Tod.näk.	Luku-määrä	Arvo	Kokonaisarvo
Hälytysosastolaisen alkusammutusosaaminen -> vältetään asuntopalo	Turvallisuusviestintä (itsenäinen)	36	0,018 %	1	158 200 €	1 030 €
Syrjäytymisvaarassa olevat palokuntanuoret saavat toiminnasta tukea	Nuorisotoiminta	59	2,4 %	1	8 800 €	12 460 €
Palokuntanuori saa helpommin kesätöitä -> Tulot kesän ajalta	Nuorisotoiminta	29,5	15 %	1	1 800 €	7 970 €
Hälytysosastolaiset tuottavat rahallista arvoa -> liikenneonnettomuuksissa	Hälytysosastot	9,8	1	1	54 €	530 €
Hälytysosastolaiset tuottavat rahallista arvoa -> rakennus- ja liikennevälinepaloissa	Hälytysosastot	141,6	1	1	54 €	7 590 €
Palokuntalaisten ensihoitotaidot -> pelastushenkilöstön työajan ja jatkohoidon tarve pienenee.	Yhteisötaso	664 028	0,001 %	1	314 €	1 960 €
Hälytysosastolaiset vahvistavat ihmisten välistä luottamusta arjessaan -> vahva epäluottamus turvallisuusviranomaisia kohtaan pienenee	Turvallisuuspääoma	25	8 %	1	900 €	1 810 €
Saadaan pelastettua kiinteistöjä ja muuta omaisuutta palamasta	Sopimus- ja hälytyspohjainen toiminta	14	1	1	92 000 €	1 288 000 €
Ihminen pelastetaan kuolemanvaarasta -> Säästyneet elinvuodet	Pelastetut ihmishenget	15	1,8 %	1	2 040 000 €	550 800 €
					Yhteensä Vaikutuspiiri	1 872 150 € 763 hlö

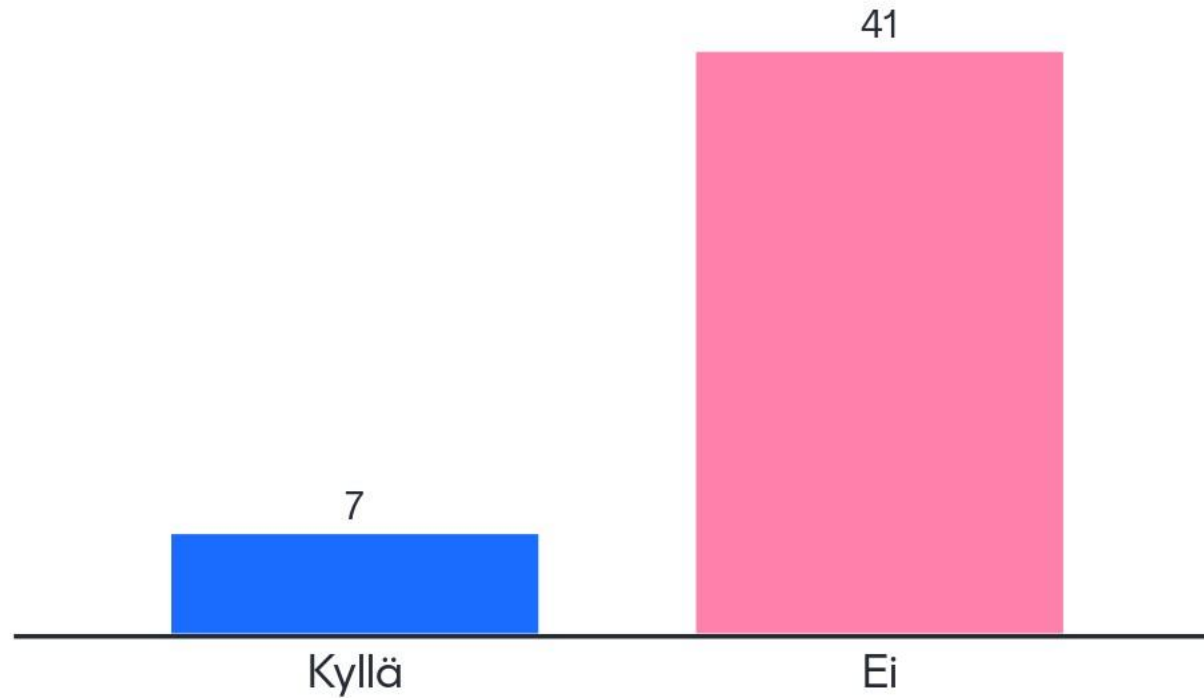
Esimerkkilaskelmat: Case 2 VPK

Vaikutusketju	Luokka	Kohde-ryhmä	Seurauksen Tod.näk.	Luku-määrä	Arvo	Kokonaisarvo
Hälytysosastolaisen alkusammutusosaaminen -> vältetään asuntopalo	Turvallisuusviestintä (itsenäinen)	24	0,018 %	1	158 200 €	690 €
Syrjäytymisvaarassa olevat palokuntanuoret saavat toiminnasta tukea	Nuorisotoiminta	32	2,4 %	1	8 800 €	6 760 €
Palokuntanuori saa helpommin kesätöitä -> Tulot kesän ajalta	Nuorisotoiminta	16	15 %	1	1 800 €	4 320 €
Hälytysosastolaiset tuottavat rahallista arvoa -> liikenneonnettomuuksissa	Hälytysosastot	3	1	1	54 €	165 €
Hälytysosastolaiset tuottavat rahallista arvoa -> rakennus- ja liikennevälinepaloissa	Hälytysosastot	13	1	1	54 €	680 €
Palokuntalaisten ensihoitotaidot -> pelastushenkilöstön työajan ja jatkohoidon tarve pienenee.	Yhteisötaso	77 513	0,006 %	1	314 €	1 560 €
Hälytysosastolaiset vahvistavat ihmisten välistä luottamusta arjessaan -> vahva epäluottamus turvallisuusviranomaisia kohtaan pienenee	Turvallisuuspääoma	17	8 %	1	900 €	1 210 €
Saadaan pelastettua kiinteistöjä ja muuta omaisuutta palamasta	Sopimus- ja hälytyspohjainen toiminta	1	1	1	92 000 €	92 000 €
Ihminen pelastetaan kuolemanvaarasta -> Säästyneet elinvuodet	Pelastetut ihmishenget	4	1,8 %	1	2 040 000 €	146 880 €
			Yhteensä Vaikutuspiiri			254 260 € 629 hlö

Esimerkkilaskelmat: Case 3 VPK

Vaikutusketju	Luokka	Kohde-ryhmä	Seurauksen Tod.näk.	Luku-määrä	Arvo	Kokonaisarvo
Hälytysosastolaisen alkusammutusosaaminen -> vältetään asuntopalo	Turvallisuusviestintä (itsenäinen)	37	0,018 %	1	158 200 €	1 060 €
Syrjäytymisvaarassa olevat palokuntanuoret saavat toiminnasta tukea	Nuorisotoiminta	32	2,4 %	1	8 800 €	6 760 €
Palokuntanuori saa helpommin kesätöitä -> Tulot kesän ajalta	Nuorisotoiminta	16	15 %	1	1 800 €	4 320 €
Hälytysosastolaiset tuottavat rahallista arvoa -> liikenneonnettomuuksissa	Hälytysosastot	434	1	1	54 €	23 260 €
Hälytysosastolaiset tuottavat rahallista arvoa -> rakennus- ja liikennevälinepaloissa	Hälytysosastot	773	1	1	54 €	41 420 €
Palokuntalaisten ensihoitotaidot -> pelastushenkilöstön työajan ja jatkohoidon tarve pienenee.	Yhteisötaso	1 683	0,24 %	1	314 €	1 260 €
Hälytysosastolaiset vahvistavat ihmisten välistä luottamusta arjessaan -> vahva epäluottamus turvallisuusviranomaisia kohtaan pienenee	Turvallisuuspääoma	26	8 %	1	900 €	1 860 €
Saadaan pelastettua kiinteistöjä ja muuta omaisuutta palamasta	Sopimus- ja hälytyspohjainen toiminta	20	1	1	92 000 €	1 840 000 €
Ihminen pelastetaan kuolemanvaarasta -> Säästyneet elinvuodet	Pelastetut ihmishenget	43	1,8 %	1	2 040 000 €	1 578 960 €
					Yhteensä Vaikutuspiiri	3 498 900 € 579 hlö

Onko SROI tuttu käsitteenä?

Millaisia säästötavoitteita/ haasteita on alueillanne tällä hetkellä tai tulossa, jotka koskettavat palokuntaanne?

Lakkautus

En ole perehtynyt

Paloasemien lakkautus

Tulleita vastemuutoksia
toiminta vähenee

Ei tietoa

Hyvinvointialueen
määrärahat pienet joten sekä
päätoimisen että
sopimuspalokuntien
hankinnat jäissä ja haasteet
kovia

Mahdotonta pysyä
nykyisessä sijainnissa

Tilavähennyksiä

Millaisia säästötavoitteita/ haasteita on alueillanne tällä hetkellä tai tulossa, jotka koskettavat palokuntaanne?

Hankkeet jäässä

Koulutus, hälytystoiminta,
jne.

Tila ongelmat.
Osallistuvien jäsenten
vähenevä määrä.

Hälytyksiä vähemmän,
harjoituksia vähennetään

Harjoitustuntien
karsiminen.

Perustettu projekti uusien
palokuntien
perustamiseksi

Ei tule hälytyksiä, kalusto
nostettu taivasalle.

Muutokset kalustoissa,
asemien lakkautukset.

Millaisia säästötavoitteita/ haasteita on alueillanne tällä hetkellä tai tulossa, jotka koskettavat palokuntaanne?

Hyvinvointialueen määrärahat, säästöjä halutaan.

Palkkakiistoja

Keikkojen siirtyminen lähimmän vakiaseman hoidettavaksi, ja siten motivaation lasku osallistumisessa

Haasteita on yritetään pyristellä pinnalla

Korjaus velka, asemat rapistuu

Pienemmät korvaukset hva:lta, ikävää kun omistaa itse kaiken.

Keikat viedään, palkkaa ei makseta kaikesta, säästetään.

Kaikki vaikuttaa myös meidän palokuntaan.

Millaisia säästötavoitteita/ haasteita on alueillanne tällä hetkellä tai tulossa, jotka koskettavat palokuntaanne?

Väen vähentäminen.Tilojen karsiminen.Kaluston poisto.Kohti lakisääteistä minimiä kaikkessa - kukaan Suomessa ei ole tätä vielä käytännössä kokenut.

Hälyjä vähemmän, joten motivaatio laskee

Onko yhteiskunnalla/pelastuslaisella varaa lakkauttaa paloasemia?

Vakkarit ajatetaan oman aseman alueelle ja toivotaan ettei heillä satu keikkaa tulemaan ja sopimuspalokunnat eivät pääse hälytyksille

Eletään toiveen varassa...

Henkilön osaamistason ylläpitoon vaadittavia harjoitteita ylläpidetään vain pakollisen määrän täyttävillä harjoitus määrillä.Lisäksi mahdollista usean sopimuspalokunnan lakkautus yt neuvotteluissa.

Palautetta esityksestä! Ruusut ja risut. Heräsikö ajatuksia?

Kätevä ohjelma

Kiitos! Meillä on arvoa!

Ruusuja

Kiitos!

Selvästi Haka tarvii vielä
enemmän päivitystä

Kiitos! 🇸🇪

Palautetta esityksestä! Ruusut ja risut. Heräsikö ajatuksia?

Lämmin kiitos 😊

Ok

Antoisa esitys

Tyhjentävä esitys

Hyvää faktaa!

Kiitos hyvästä luennosta

Kiitos! 🇫🇮

Palautetta esityksestä! Ruusut ja risut. Heräsikö ajatuksia?

Taulukot olisi saanut yksinkertaistaa tai avata paremmin esityksessä, muuten hyvin mielenkiintoista tietoa!

Kiitos! Ajatuksia herättävää. On tutustuttava tarkemmin tähän raporttiin, SROI-teoriaan ja muiden alojen selvityksiin

Ajatuksia herättävä. Olemme todella tärkeitä ja säästämme yhteiskunnan varoja.

Hyvältä näyttää!+kaikille yhtenäinen järjestelmä toiminnan arviointiin.

Vakuutusyhtiö vero niitten rahoja me aika paljon säästetään

Kiitoksia!
niko.ara@spek.fi

Palokunta

Suomen Pelastusalan
Keskusjärjestö

SPEK